

Tervise Arengu Instituut

National Institute for Health Development

Tervisedendus koolis - kellele ja milleks

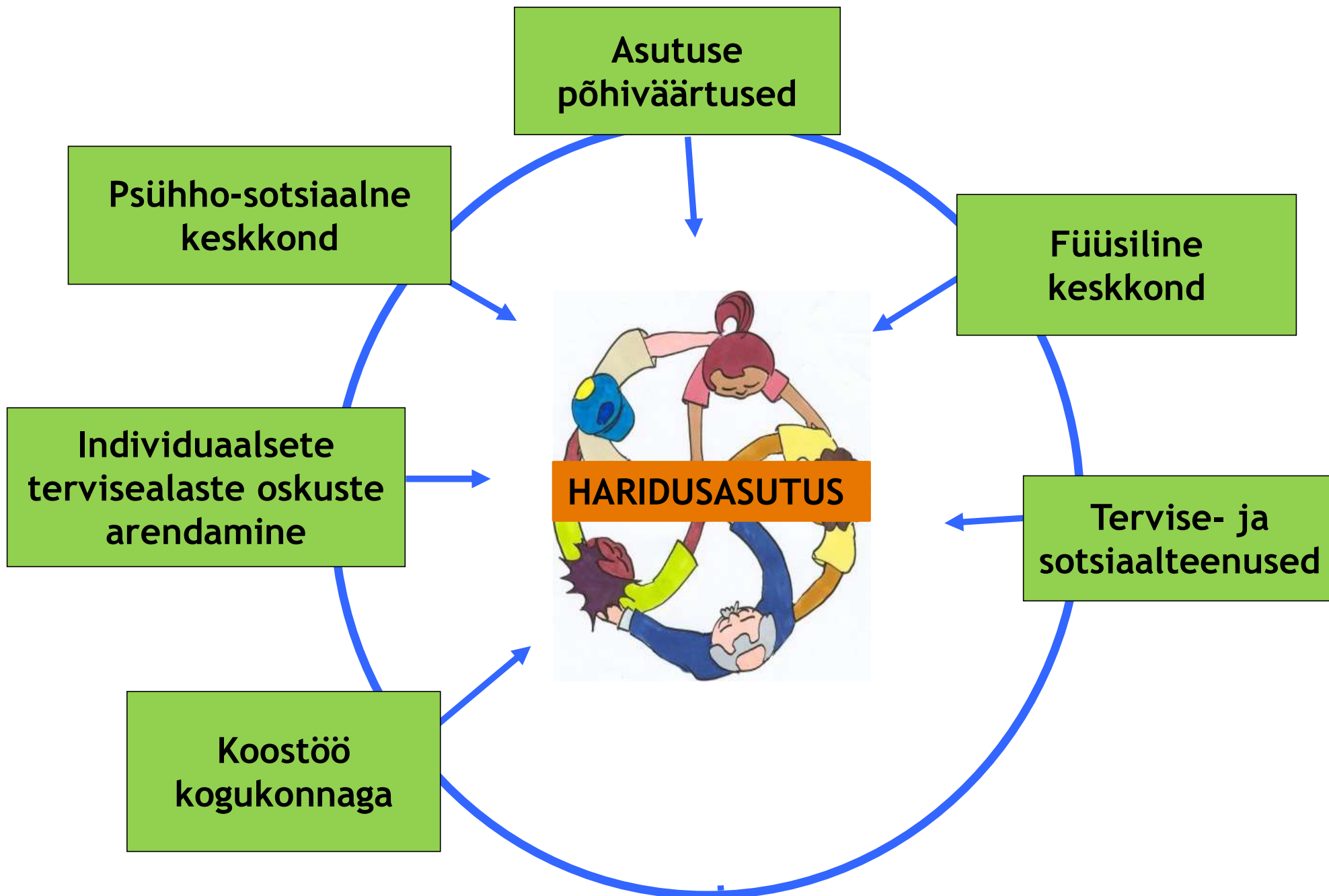
Alice Haav
Tervise Arengu Instituut
November 2020

Mida tähendab tervise edendamine haridusasutuses?

- Tervise edendamine haridusasutuses - igasugune ette võetud tegevus, mis aitab hoida, toetada ja parendada laste ja töötajate tervist ning heaolu
- Tervist edendav haridusasutus - asutus, kus tervis ja heaolu on tähtsal kohal:
 - on loodud kõik tingimused toetamiseks vaimset, emotsionaalset, sotsiaalset ja füüsilist tervist;
 - tegutsetakse planeeritult, järjepidevalt ja süsteemselt, lähtudes hindamise põhjal selgunud vajadustest.

Kogu hariduastust hõlmava lähenemise 6 komponenti

Kogu haridusasutust hõlmava lähenemise 6 komponenti:

- ❖ Põhiväärtused on defineeritud arengudokumentides - nt tervisliku eluviisi väärtustamine, positiivse ja toetava õhkkonna loomine, kiusamise ennetamine, uimastitega seotud reeglid
- ❖ Füüsiline keskkond - nt õueala, mänguväljakud, söögisaal, võimla
- ❖ Psühho-sotsiaalne keskkond - suhted ja toetav õhkkond
- ❖ Individuaalsete tervisealaste oskuste arendamine - terviseeemate lõimimine erinevatesse õppetegevustesse, klassivälised tegevused
- ❖ Koostöö kogukonnaga
- ❖ Tervise- ja sotsiaalteenused

Tervist Edendava Kooli mõju laste ja töötajate heaolule

- ❖ Väiksem kehamassiindeks
- ❖ Suurem kehaline aktiivsus
- ❖ Suurem puu- ja köögiviljade tarbimine
- ❖ Vähem puudumisi
- ❖ Vähem riskikäitumist
- ❖ Paremad õpitulemused
- ❖ Vähem koolist väljalangemist
- ❖ Vähem töölt puudumisi ja kõrgem tööga rahulolu õpetajatel

Langford R, Bonell CP, Jones HE, Poulou T, Murphy SM, Waters E, Komro KA, Gibbs LF, Magnus D, Campbell R. (2014). The WHO Health Promoting School framework for improving the health and well-being of students and their academic achievement. Cochrane Database of Systematic Reviews 2014, Issue 4. Art. No.: CD008958. DOI: 10.1002/14651858.CD008958.pub2

Safarjan E, Buijs G, de Ruiter S. (2013). Veebipõhine juhend koolile: Tervist edendavaks kooliks saamise 5 sammu. <http://www.schools-for-health.eu/ee/for-schools/juhend/sissejuhatus/miks-on-tervisedendus-koolis-oluline>

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Tervist Edendavate Koolide (TEK) ja Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikud (TEL)

- ❖ Eestis sai Tervist Edendavate Koolide võrgustik alguse 1993. aastal
- ❖ Liikumise keskne idee - tervise väärtustamine ja keskkonna kujundamine selliselt, et see toetab nii laste kui täiskasvanute tervist ja heaolu
- ❖ Võrgustiku liikmeks olemine tähendab kujunemist järjest enam selliseks õppeasutuseks, kus kõigil on hea ja turvaline olla
- ❖ TEK võrgustikku kuulub 210 kooli
- ❖ Tervist Edendavate lasteaedade võrgustik loodi 2001. aastal
- ❖ TEL võrgustikku kuulub 305 koolieelset lasteasutust
- ❖ Kokku on võrgustikega liitunud 51% haridusasutustest so 515 asutust 1012-st

Võrgustike struktuur

- ❖ Haridusasutus - tervisemeeskond või tervisenõukogu
- ❖ Paikkonna tasand (linn või maakond) - tervisedenduse koordinaator (15 maakonda ja 3 KOV-i)
 - Haridusasutuste juhendamine tervise ja heaolu edendamisel
 - Koostöövõrgustiku koordineerimine ja võimestamine
- ❖ Riiklik tasand - toetab Tervise Arengu Instituut

Tervise Arengu Instituudi roll

- ❖ Paikkonna tervisedenduse koordinaatorite võimestamine, nõustamine ja koolitamine
- ❖ Juhend- ja infomaterjalide ning hindamisvahendite väljatöötamine
- ❖ Vajadusel uuringute läbiviimine
- ❖ Haridusasutuste personali koolitamine erinevatel tervise ja heaolu valdkonna teemadel
- ❖ Suve- ja talvekoolide läbiviimine võrgustike liikmetele

Tervise Arengu Instituut

National Institute for Health Development

TEK ja TEL võrgustikega saavad liituda kõik koolid ja lasteaiad, kes on valmis rakendama tervist edendava haridusasetuse põhimõtteid

- ▶ TERVISE EDENDAMINE KOOLIS
- ▶ KUIDAS ALUSTADA?
- ▶ KOOLITUSED
- ▶ JUHENDID
- ▶ ANALÜÜSID JA UURINGUD
- ▶ SEADUSANDLUS
- ▶ AASTA TEGEVUSED
- ▶ TERVIST EDENDAVATE KOOLIDE (TEK) VÕRGUSTIK
- ▶ VEPA MÄNG
- ▶ OLULISED KONTAKTID

Tervise edendamine koolis

TRÜKI

11. JUUNI 2015

Hariduse ja tervise sektoril on ühised huvid. Nende huvide ühendamine võimaldab koolidel saada paigaks, kus nauditakse õppimist, õpetamist ja töötamist.

Koolil on olnud läbi ajaloo oluline koht paikkonna haridus- ja kultuurielu kujundajana. Erinevate õppeasutustega on seotud suur hulk elanikkonnast, mistõttu tervisedenduse läbiviimine koolikeskkonnas on hea võimalus õpilaste, õpetajate, kooli töötajate ja teiste paikkonna elanike tervise ja heaolu parandamisel.

Tervise edendamine koolis on tunnustatud viis tegutsemiseks, kus rakendatakse süstemaatilist plaani kõigi õpilaste ja töötajate tervise, heaolu ning sotsiaalse kapitali arendamiseks. Tervisedendus koolis, hea tervis, hariduslikud saavutused ja kooli lõpetamine on omavahel seotud. Seda näitab nii elu kui arvukad erinevad uuringud.

Tervist edendavates koolides on täheldatud kogu koolikollektiivi tervise ja heaolu paranemist. Ümberkaudse kogukonna osana on kool üks nendest asutustest, mis aitab vähendada tervisealast ebavõrdsust. Koostöö teiste asjakohaste valdkondadega, näiteks noorte-, sotsiaal- ja keskkonnapoliitika ning säästva arenguga, on hädavajalik.

VAATA LISAKS

Tervisedenduse üldised lähtekohad »

Mis mõjutab meie tervist? »

Eesti tervist edendavate koolide võrgustik »

Kuidas TEK-võrgustikuga liituda? »

Uimastiennetusjuhend koolidele »

TRÜKISED

Tervisedendus koolis. Tervikliku koolitervise programmi

Tervise Arengu Instituut

National Institute for Health Development

Täna kuulamast!

